

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

DR TADEUSZ BIAŁEK

PREZES

Warszawa, 24 lipca 2023 r.

Pan
Kazimierz Kleina
Przewodniczący
Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z zaplanowanym na dzień 25 lipca br. posiedzeniem Komisji Budżetu i Finansów Publicznych w sprawie *ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku* (druk senacki 1058, dalej „Ustawa”), w imieniu Związku Banków Polskich zwracam się z **uprzejmą prośbą o rozważenie uwzględnienia poniższych zmian legislacyjnych.**

I. W art. 5 po pkt 28 proponuje się dodać pkt 28a w następującym brzmieniu:

Art. 105a ust. 1 ustawy Prawo bankowe otrzymuje następujące brzmienie:

„Art. 105a

1. Przetwarzanie przez banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, a także instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4, informacji stanowiących tajemnicę bankową i informacji udostępnionych przez instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w tym danych osobowych przekazanych we wnioskach kredytowych niezakończonych udzieleniem kredytu, w zakresie dotyczącym osób fizycznych może być wykonywane, z zastrzeżeniem art. 104, art. 105 i art. 106-106d, w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego.”

Uzasadnienie:

Jak wielokrotnie podkreślaliśmy w toku dyskusji nad projektem ustawy na etapie rządowym, zmiany w art. 70a Prawa bankowego powinny być procedowane łącznie ze zmianą art. 105a Prawa Bankowego.

Pragniemy wyjaśnić, że art. 70a Prawa bankowego reguluje prawo klienta do wyjaśnienia mu dokonanej przez bank oceny zdolności kredytowej. Proponowane w projekcie ustawy brzmienie art. 70a Prawa bankowego są wynikiem konsultacji sektora bankowego, UKNF i UODO, które to podmioty razem wskazały na konieczność doprecyzowania i uściślenia obecnie obowiązującego przepisu art. 70a Prawa bankowego.

Jednocześnie, w toku dyskusji ZBP wielokrotnie zgłaszał także postulat dot. konieczności uzupełnienia dotychczasowego brzmienia art. 105a ust. 1 Prawa bankowego w zakresie umożliwienia bankom i rejestrom kredytowym przetwarzania danych pochodzących z wniosków kredytowych niezakończonych udzieleniem kredytu, w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego.

Obecnie, na tle art. 105a ust. 1 Prawa bankowego, występuje bowiem poważna wątpliwość dot. tego czy banki i BIK mogą przetwarzać dane osobowe pochodzące z wniosków kredytowych niezakończonych udzieleniem kredytu w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego. Zdaniem PUODO banki i BIK nie mogą gromadzić ani przetwarzać danych pochodzących z tzw. zapytań kredytowych, jeśli te nie zakończyły się nawiązaniem relacji biznesowej. Jako przeszkodę PUODO wskazuje brak podstawy prawnej.

Proponowana przez ZBP zmiana brzmienia art. 105a ust. 1 Prawa bankowego ma nie tylko fundamentalne znaczenie dla zachowania spójności i kompletności danych wymienianych w ramach systemu międzybankowej informacji Biura Informacji Kredytowej, które to dane mają pierwszorzędne znaczenie zarówno w procesie oceny zdolności kredytowej indywidualnego klienta, jak również – a nawet przede wszystkim – dla budowy i aktualizacji modeli statystycznych, w tym scoringowych, służących ocenie ryzyka, ale także do wykonania art. 70a Prawa bankowego.

Wobec braku przepisów jednoznacznie uprawniających banki do przetwarzania danych osobowych pochodzących z wniosków kredytowych niezakończonych udzieleniem kredytu w takim zakresie, w którym możliwe byłoby ich odtworzenie po zakończeniu procedowania wniosku, sektor finansowy napotyka na problem praktycznego stosowania przepisów art. 70 a. Banki, w świetle braku podstawy prawnej do ich przetwarzania, powinny usuwać dane wnioskujących, a jednocześnie przechowywać je w celu realizacji obowiązków wynikających z art. 70 a.

Powyższy brak uregulowania w obszarze przetwarzania danych osobowych powoduje, że wyrażone na gruncie art. 70a oczekiwanie udzielania przez bank wyjaśnień, staje się w praktyce niemożliwe w przypadku wnioskujących, którym odmówiono udzielenia kredytu. Prowadzi to do sytuacji, w której **bank nie może udzielić wyjaśnień** w sytuacji, gdy odbiorca wyjaśnień potencjalnie byłby najbardziej zainteresowany ich uzyskaniem, **ponieważ tymi danymi nie może w świetle przepisów dysponować.**

W związku z powyższym, wnosimy o zmianę art. 105a ust.1 Prawa bankowego w brzmieniu zaproponowanym we wstępie, tak by banki mogły wykonać art. 70 a Prawa bankowego.

II. W art. 38 Ustawy zmieniającej ustawę z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, po pkt 4) proponujemy dodać pkt 5) w następującym brzmieniu:

W art. 38 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) w art. 73 ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Okresu zawieszenia spłaty kredytu nie wlicza się do okresu kredytowania. Okres kredytowania oraz terminy spłaty kredytu przewidziane w umowie ulegają przedłużeniu o okres zawieszenia spłaty kredytu.”

Uzasadnienie:

Dotychczasowe brzmienie art. 73 ust. 11 Ustawy o finansowaniu społecznościowym powoduje istotne problemy interpretacyjne w odniesieniu do kredytów oprocentowanych okresowo stałą stopą procentową w kontekście ewentualnego przedłużenia okresu obowiązywania stałej stopy procentowej. **Nie jest bowiem jasne, czy skorzystanie przez konsumenta z wakacji kredytowych i wystąpienie o zawieszenie spłaty kredytu hipotecznego wymaga przedłużenia także czasu obowiązywania okresowo stałej stopy procentowej, czy też fakt ten pozostaje bez wpływu na umowne ustalenia dotyczące terminu zakończenia obowiązywania tego oprocentowania.**

Wątpliwości te mają fundamentalne znaczenie z punktu widzenia interesów konsumenta, ale także prawidłowego wykonania obowiązków przez banki.

Przyjęcie interpretacji, zgodnie z którą okres trwania oprocentowania stałego ulegałby przedłużeniu o okres wykorzystanych wakacji kredytowych w sytuacji, w której spodziewane jest sukcesywne obniżanie stóp procentowych, mogłoby rodzić negatywne skutki ekonomiczne po stronie konsumentów. Należy zauważyć, że gros umów o kredyty hipoteczne z okresowo stałym oprocentowaniem było zawieranych przy wysokich poziomach rynkowych stóp procentowych. Jeśli zatem oprocentowanie stałe ustalone w umowie z konsumentem byłoby, po zakończeniu okresu stałej stopy, wyższe niż aktualne oprocentowanie rynkowe, wówczas, w skrajnym przypadku, przez okres kolejnych 8 miesięcy konsument byłby zmuszony do spłaty wyższych rat.

Przyjęcie zaproponowanej poprawki będzie skutkowało tym, iż okres stałej stopy procentowej nie ulegałby przedłużeniu o okres wykorzystanych wakacji kredytowych, co oznaczałoby, że kredytobiorca będzie mógł szybciej dokonać zmiany oprocentowania na zmienne lub ustalić z bankiem kolejny okres stałej stopy procentowej według obowiązujących warunków rynkowych, najprawdopodobniej znacznie korzystniejszych niż pierwotnie ustalone oprocentowanie.

Konsekwencją przyjęcia przedmiotowej poprawki powinno być również wprowadzenie przepisu przejściowego, który doprecyzuje, że opisane zasady będą miały zastosowanie do spłat kredytów zawieszonych przed dniem wejścia w życie niniejszej Ustawy.

Po art. 70 Ustawy proponujemy dodać art. 70a w następującym brzmieniu:

dodaje się art. 70a w brzmieniu:

„Art. 70a. Przepis art. 73 ust. 11 ustawy zmienianej w art. 38, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również do kredytu hipotecznego, którego spłatę zawieszono przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 73 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 38.”;

Uzasadnienie:

W uzupełnieniu do zmiany proponowanej w art. 38 pkt 5) Ustawy należy wprowadzić przepis przejściowy, który jasno wskazuje, iż art. 73 ust. 11 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, w brzmieniu nadanym Ustawą, należy stosować do wakacji kredytowych udzielonych przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

W związku z powyższym, wnosimy jeszcze raz o rozważenie uwzględnienia przedstawionych przez nas postulatów w toku prac Wysokiej Komisji.

Z powodzeniem

PREZES ZWIĄZKU
Tadeusz Białek
DR TADEUSZ BIAŁEK